

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 292/2025-59

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED]

[REDACTED] zastúpených JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., Námestie osloboditeľov 3/A, Košice, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/435/2007 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 12C/69/2024) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/435/2007 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 12C/69/2024) **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (a v nadväznosti na to aj ich právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) a ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Dunajská Streda **prikazuje** v konaní sp. zn. 9C/435/2007 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 12C/69/2024) konať bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľom **priznáva** finančné zadost'učinenie každému **5 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Dunajská Streda **povinný** vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Dunajská Streda **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **2 636,16 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. novembra 2024 a prijatou (v časti) na ďalšie konanie uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 292/2025-18 z 10. júna 2025 domáhajú (v prijatej časti) vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) (a v nadväznosti na to aj porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9C/435/2007 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 12C/69/2024) (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Navrhujú v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietahov. Zároveň sa domáhajú priznania primeraného finančného zadosťučinenia každému zo sťažovateľov v sume 17 000 eur. Tiež žiadajú náhradu trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia v napadnutom konaní vystupujú v procesnom postavení žalovaných (ako žalovaní v 2., 3., 5., 7. a 8. rade); predmetom napadnutého konania je žaloba, na okresnom súde podaná 21. decembra 2007, žalobcov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobcovia“), ktorej obsahom je návrh na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k (v žalobe bližšie špecifikovaným) nehnuteľnostiam (ornej pôde).

3. Prvýkrát bolo vo veci rozhodnuté rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9C/435/2007 z 5. októbra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Proti nemu podali žalobcovia a žalovaný v 8. rade (sťažovateľ [REDAKOVANÉ]) odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Trnave (ďalej len „krajský súd“) svojím rozsudkom č. k. 11Co/76/2018-2199 z 12. decembra 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny.

4. Proti rozsudku krajského súdu žalovaný v 8. rade (sťažovateľ [REDAKOVANÉ]) podal dovolanie (ktoré odôvodňoval existenciou procesných pochybení súdmi nižších inšancií). Na základe dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky vydal uznesenie sp. zn. 4Cdo/234/2020 z 30. novembra 2022, ktorým zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci krajský súd uznesením č. k. 11Co/16/2023-2598 z 20. júna 2024 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Sťažovatelia dodali, že po vrátení veci okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie nebolo do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti vo veci opätovne rozhodnuté a stav ich právnej neistoty tak trvá už v zásade 17 rokov.

II. Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia namietajú, že nie je ničím ospravedliteľné, aby napadnuté konanie trvalo 17 rokov bez konečného rozhodnutia sporu. Namietajú teda celkovú neprimeranú dĺžku súdneho konania. Argumentujú tiež tým (s poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku súdneho konania), že obdobie, počas ktorého sa vec nachádzala na odvolacom súde aj dovolacom súde, sa v prípade, že následne dôjde k zrušeniu rozhodnutia prvoinštančného súdu a vráteniu mu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (ako tomu bolo aj v tomto prípade), je možné v zásade pojať do celkového trvania konania pred prvoinštančným súdom. Vo vzťahu k predmetu napadnutého konania a jeho zložitosti uviedli, že aj keď sa v rámci neho vyskytla potreba vykonať znalecké dokazovanie (boli súdom určení 3 znalci), ani táto okolnosť už však s poukazom na doterajšie trvanie sporu nie je ospravedlňujúca. Pripustili, že napadnuté konanie, resp. jeho dĺžku ovplyvnilo aj konanie žalobcov (ich návrhy na mimosúdne riešenie, ktoré však neboli akceptovateľné). Poukázali aj na to, že námietky predstreté sťažovateľom [REDAKOVANÉ] (v rámci ním podaného odvolania aj dovolania) sa nakoniec ukázali ako vecné, a nie neefektívne. Vo vzťahu k postupu okresného súdu namietajú aj jeho procesné pochybenie (kvôli ktorému došlo nakoniec až k zrušeniu jeho rozsudku), teda jeho nesprávny a nesústredený postup, ako aj jeho nečinnosť.

III. Vyjadrenie okresného súdu

7. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr/442/2025-28 doručenom ústavnému súdu 7. júla 2025 v podstatnom uviedol, že v prípade napadnutého konania nejde o právne zložitú vec, no zložitou je skutková stránka sporu. V tejto súvislosti poukázal na to, že pri podaní návrhu figurovala na listoch vlastníctva aj osoba, ktorá však zomrela ešte pred jeho podaním a nehnuteľnosti z tohto konania neboli po nej prejednané. Ďalej uviedol, že podielové spoluvlastníctvo má byť zrušené a vyporiadané k viac ako 55 parcelám v 5 rôznych katastrálnych územiach. Predmetom vyporiadania boli aj spoločné pozemky, ktoré pôvodne patrili pozemkovému spoločenstvu, ktoré bolo zrušené a v tomto rozsahu bolo potrebné vykonávať dokazovanie. Argumentoval tiež tým, že vo veci bolo potrebné vykonať aj znalecké dokazovanie na možnosť del'by jednotlivých pozemkov a vzhľadom na nesúhlas sporových strán bolo potrebné aj kontrolné znalecké dokazovanie. Na tomto mieste doplnil, že v konaní bolo nevyhnutné riešiť aj nečinnosť súdom ustanoveného znalca, ktorý nevypracoval znalecký posudok v stanovenej lehote a ďalšia znalkyňa následne požiadala z dôvodu zložitosti veci o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku. Na priebeh napadnutého konania malo podľa vyjadrenia okresného súdu dopad aj opakované nepreberanie si písomností zo strany žalovaných v 4. a 6. rade. Za okolnosť predlžujúcu napadnuté konanie označil aj opakované mimosúdne rokovania (návrhy zo strany žalobcov aj sťažovateľa [REDAKOVANÉ]). Skutkovú náročnosť ďalej odôvodňoval aj tým, že dochádzalo k opakovaným zmenám žaloby a k čiastočným spät'vzatiám žaloby a tiež k prevádzaniu spoluvlastníckych podielov zo strany žalovaných v priebehu napadnutého konania. Poukázal aj na nutnosť opakovane vzájomne doručovať jednotlivé podania sporových strán. Argumentoval tiež tým, že v priebehu konania boli znalcom zistené chyby v údajoch katastra, ktoré museli byť riešené, v dôsledku čoho došlo aj k odročeniu pojednávania. Okrem toho bolo potrebné

riešiť aj viaceré otázky týkajúce sa vyporiadovaných nehnuteľností, otázku zániku pozemkového spoločenstva a bolo potrebné vykonávať dokazovanie, aj pokiaľ ide o uplatnenie a vybavenie reštitučných nárokov.

8. Vo vzťahu k jednotlivým sťažovateľom argumentoval, že v prípade sťažovateľa [REDAKOVANÉ] tento jednak predložil návrh na mimosúdnu dohodu, jeho právny zástupca štyrikrát požiadal o odročenie pojednávania a samotný sťažovateľ nebol prítomný na troch pojednávaniach. Pokiaľ ide o sťažovateľku [REDAKOVANÉ], k nej najmä uviedol, že nebola prítomná celkovo na štyroch pojednávaniach. Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] vytkol, že nebol prítomný na štyroch pojednávaniach. Navyše, takmer vždy svoju neúčast' ospravedlňoval až po termíne pojednávania a stávalo sa, že si nepreberal zásielky v úložnej lehote. Nakoniec vo vzťahu k sťažovateľke [REDAKOVANÉ] argumentoval len tým, že aj táto sa podieľala na mimosúdnych rokovaníach so žalovanými, v čom videl predĺženie napadnutého konania.

9. Na záver tak okresný súd dospel k záveru, že úkony v napadnutom konaní vykonával priebežne a plynulo a má za to, že v napadnutom konaní nedošlo k vzniku priet'ahov. V tejto súvislosti argumentuje, že ako priet'ah by nemalo byť započítané obdobie, počas ktorého sa vec nachádzala na odvolacom a dovolacom konaní, a tiež je toho názoru, že zohľadnený by mal byť aj čas poskytnutý sporovým stranám, na základe opakovaných žiadostí, na ich mimosúdne rokovania. Zároveň navrhol, aby ústavný súd prihliadol aj na nadmernú zaťaženosť okresného súdu a z toho plynúce dlhšie časové obdobia na konanie a rozhodnutie.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskom okresného súdu, ako aj s obsahom na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

11. Podstata argumentácie sťažovateľov v súvislosti s namietanými priet'ahmi [čl. 48 ods. 2 ústavy (a v nadväznosti na to aj porušenia ich práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy) a čl. 6 ods. 1 dohovoru] v napadnutom konaní sa sústreďuje primárne do namietania trvania napadnutého konania, ktorého dĺžka už toho času presiahla obdobie 17 rokov od podania žaloby bez vydania právoplatného meritórneho rozhodnutia.

12. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 519/2023).

13. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými

účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

14. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť najmä intenzitu zásahu do práva sťažovateľov na konanie bez priet'ahov, ako aj to, či vznik priet'ahov bol spôsobený primárne postupom okresného súdu, alebo na ich vznik mal vplyv aj postup sťažovateľov, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha prejednávanej veci.

15. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitost' veci, ústavný súd konštatuje, že spory týkajúce sa zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam v zásade tvoria súčasť štandardnej rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Čiže po právnej stránke nie je v zásade možné konštatovať zložitost' napadnutého konania. Z podkladov k tejto veci však zároveň vyplýva, že predmetný spor je „poznačený“ do istej miery jeho skutkovou zložitost'ou spočívajúcou v tom, že podielové spoluvlastníctvo má byť zrušené a vyporiadané k viac ako 55 parcelám v 5 rôznych katastrálnych územiach, že vo veci bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie a reagovať aj na znalcom zistené chyby v údajoch katastra a riešiť otázky týkajúce sa vyporiadavaných nehnuteľností (otázka zániku pozemkového spoločenstva a vybavenie reštitučných nárokov). No s poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania toho času už presahujúcu 17 rokov, navyše po už jedenkrát zrušenom rozsudku prvoinštančného súdu, podľa posúdenia ústavného súdu už v tomto „časovo pokročilom štádiu“ nie je možné ani uvedenú väčšiu faktickú zložitost' veci vnímať ako ospravedlniteľný dôvod. V súvislosti s týmto kritériom tak nie je možné okresný súd zbaviť jeho zodpovednosti za priebeh a doterajšiu dĺžku napadnutého konania a s tým súvisiaci vznik priet'ahov.

16. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľov, ústavný súd dospel k záveru, že na ich ťarchu v zásade nie je možné pričítať priet'ahy, ktoré by mali zásadný či rozhodujúci vplyv na vznik priet'ahov v napadnutom konaní. Na tomto mieste argumentuje tiež tým, že ak by aj v dôsledku okresným súdom spomínaného konania niektorých zo sťažovateľov spočívajúceho v neprítomnosti na súdnom pojednávaní došlo k jeho predĺženiu, tak už len s poukazom na doterajšie trvanie napadnutého konania v dĺžke viac ako 17 rokov uvedené už nemôže slúžiť ako ospravedlnenie vzniknutých priet'ahov.

17. Tretím hodnotiacim kritériom je postup okresného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že samotné trvanie napadnutého konania toho času už presahujúce 17 rokov bez právoplatného ukončenia veci je možné jednoznačne označiť za nesúladne s právom sťažovateľov na konanie bez zbytočných priet'ahov. V tejto súvislosti preto ústavný súd už ani nepovažuje za potrebné vykonávať následný detailný rozbor všetkých jednotlivých úkonov prvoinštančného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd na tomto mieste zároveň k aktuálnemu stavu napadnutého konania uvádza, že z informácií poskytnutých okresným súdom vyplýva,

že posledné pojednávanie nariadené na 17. júl 2025 bolo bez prejednaní vecí odročené na nový termín 21. október 2025.

18. Ústavný súd uvádza, že prvoinštančný súd tak nedokázal svoju činnosť organizovať spôsobom, ktorým by v primeranom čase došlo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľov a k ukončeniu sporu (zohľadniac pritom aj skutkovú náročnosť vecí). Na tomto mieste zdôrazňuje, že postup súdu spočívajúci len v samotnom vykonaní rôznych úkonov, ktoré však nevedú k meritórnemu ukončeniu sporu, nie je možné považovať za postup efektívny, sledujúci odstránenie stavu právnej neistoty (m. m. I. ÚS 109/2021). Okresný súd však okrem neefektívnej činnosti postupoval aj nesústredene, keďže v dôsledku rozhodnutí dovolacieho súdu a následne odvolacieho súdu (uznesením krajského súdu) došlo nakoniec 16 a pol roka od podania žaloby k vráteniu vecí pred prvoinštančný súd. V súvislosti s týmto nesústredeným postupom ústavný súd tiež zdôrazňuje, že ak po využití opravných prostriedkov (riadnych, ale aj mimoriadnych) dôjde k zrušeniu rozhodnutia súdu (z dôvodu procesných pochybení) a k vráteniu mu vecí na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, uvedené ide primárne na ťarchu súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené (teda v danom prípade na ťarchu okresného súdu).

19. Nie je preto možné stotožniť sa s názorom okresného súdu, že v napadnutom konaní postupoval plynulo bez spôsobenia zbytočných prieťahov. Vzhľadom na všetko uvedené tak z ústavnoprávneho hľadiska ústavný súd nemohol akceptovať dĺžku napadnutého konania ako súladnú s právom sťažovateľov na konanie bez prieťahov (a to ani po zohľadnení existujúcej skutkovej náročnosti sporu).

20. Zároveň s poukazom na okresným súdom uvádzanú jeho nadmernú zaťaženosť ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. V zmysle už svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľov. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto ústavný súd dospel v danej veci k jednoznačnému záveru, že napadnuté konanie trpí prieťahmi, ktoré idú primárne na vrub postupu okresného súdu, a to v dôsledku jeho neefektívneho a nesústredeného postupu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia vecí. Zároveň s poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania toho času v trvaní už presahujúcom 17 rokov od podania žaloby bez vydania konečného právoplatného rozhodnutia vo veci ústavný súd dospel v danom prípade k záveru, že uvedené umožňuje v nadväznosti na konštatovanie existencie zbytočných prieťahov v napadnutom konaní aj vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu.

21. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v nadväznosti na to aj ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

22. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľov svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v nadväznosti na to aj ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, pričom napadnuté konanie stále trvá, okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzajú (bod 2 výroku nálezu).

23. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a v nadväznosti na to aj ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ako aj ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené, zaoberal sa aj ich žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Požadovali priznanie zadosťučinenia každému zo sťažovateľov vo výške 17 000 eur, čo odôvodňovali primárne poukazom na povahu napadnutého konania, na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania a tiež žiadali zohľadniť aj vyšší vek sťažovateľov.

24. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

25. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej doterajšej dĺžky napadnutého konania, keď o veci samej nebolo meritórne a právoplatne rozhodnuté ani po uplynutí toho času už viac ako 17 rokov od podania žaloby. Zároveň prihliadal na to, že sťažovatelia sa zásadným spôsobom nepričinili o vznik prietáhov. Na strane druhej vzal do úvahy aj preukázanú skutkovú náročnosť sporu, preto rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia každému zo sťažovateľov v sume 5 000 eur (bod 3 výroku nálezu). V súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovet tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

26. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 2 636,16 eur (bod 4 výroku nálezu).

27. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľov zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jej právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnomu zástupcovi sťažovateľov vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 ústavný súd použil sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 %.

28. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. augusta 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu